

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,

Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, adoptate în cauza civilă la cererea lichidatorului Societății Comerciale „Prodicom” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încetarea procesului de insolabilitate și a procedurii falimentului simplificat și lichidarea Societății Comerciale „Prodicom” Societate cu Răspundere Limitată,

c o n s t a t ă

La 21 iunie 2016, Societatea Comercială „Prodicom” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Prodicom” SRL) a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Prin hotărârea Curții de Apel din 30 iunie 2016 s-a admis cererea introductivă; s-a constatat insolabilitatea debitorului SRL „Prodicom”; s-a inițiat procedura simplificată a falimentului și dizolvarea SRL „Prodicom”; s-a ridicat dreptul lui Patraș Anatolie de administrare a SRL „Prodicom”; s-a obligat debitorul să predea, în cel mult 5 zile lucrătoare, gestiunea patrimoniului către lichidator, împreună cu documentele indicate în art. 134 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității; s-a desemnat Svetlana Fanari în calitate de lichidator; s-a obligat lichidatorul să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor până la 30 august 2016, să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolabilitate, nu mai târziu de 09 septembrie 2016, tabelul definitiv al creanțelor; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru 21 septembrie 2016, ora 12:00 în incinta Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor, 4; s-a obligat lichidatorul să efectueze notificările prevăzute de art. 35 alin. (2) și (4) din Legea insolabilității și să prezinte, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, instanței de insolabilitate spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare; și s-a dispus publicarea dispozitivului hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în termen de 10 zile de la data adoptării (f.d. 38, 39-41).

La 19 decembrie 2016 lichidatorul SC „Prodicom” SRL, Svetlana Fanari a

înaintat raportul final al SC „Prodicom” SRL, în proces de faliment simplificat, solicitând aprobarea raportului de lichidare și raportului financiar de lichidare; lichidarea SC „Prodicom” SRL și radierea din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor; și a considera ca fiind stinse toate datoriile SC „Prodicom” SRL. Totodată, fiind anexat bilanțul de lichidare (f.d. 89, 90-92, 93).

La 19 aprilie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind autorizarea introducerii acțiunii de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a SC „Prodicom” SRL, solicitând emiterea din oficiu a încheierii de autorizare a creditorului Serviciul Fiscal de Stat să depună cerere de atragere la răspundere subsidiară organele de conducere SC „Prodicom” SRL (f.d. 104-105).

În motivarea cererii înaintate menționează, că la 07 decembrie 2016 instanța de insolvabilitate a validat creanțele Serviciul Fiscal de Stat în sumă de 445471 de lei, care până la moment nu au fost stinse.

Invocă faptul că, la 04 februarie 2017 a înaintat administratorului insolvabilității/lichidatorului demers cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului insolvent, lichidatorul însă, nu a înaintat în instanța de judecată acțiune cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a SC „Prodicom” SRL.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 s-a aprobat bilanțul de lichidare al SRL „Prodicom”; s-a încetat procesul de insolvabilitate și procedura simplificată a falimentului în privința SRL „Prodicom”; s-au considerat stinse creanțele creditorilor față de debitorul SRL „Prodicom”; s-a dispus radierea debitorului SRL „Prodicom”, cu sediul: str. Costiujeni, 12/8, ap. (of.) 20, or. Codru, mun.Chișinău, IDNO 1004600040214, din registrul comercial ținut de Camera Înregistrări de Stat; și s-a dispus publicarea dispozitivului hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data adoptării (f.d. 123, 124-128).

La 03 mai 2017, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, cu obligarea lichidatorului să înainteze acțiune privind atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului insolvent și să verifice bunurile aflate în proprietate.

În motivarea recursului menționează, că instanța de insolvabilitate a aplicat eronat normele de drept material și nu a stabilit circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii.

Susține că, pe parcursul activității, persoanele cu funcție de răspundere ale debitorului insolvent, inclusiv fondatorii, au manifestat administrare neglijentă a întreprinderii, care a dus la incapacitatea de plată a acesteia și respectiv la eschivarea de la onorarea obligațiilor față de buget.

La fel, invocă faptul că lichidatorul urma să verifice legalitatea tranzacțiilor efectuate în ultimii cinci ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate și, după caz, intentarea litigiilor în vederea anulării tranzacțiilor fictive și frauduloase, care au afectat interesele creditorilor, inclusiv interesele bugetului public național. De asemenea, în baza art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, lichidatorul urma să înainteze cerere privind atragerea la răspundere subsidiară.

Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, deoarece hotărârea

instanței de insolvență datează cu 20 aprilie 2017 (f.d. 123), iar cererea de recurs a fost depusă la 03 mai 2017 (f.d. 132), fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs, or, conform prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs;

Articolul 1 din Legea insolvenței consemnează în alin. (4) că, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 356 din Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Materialele cauzei atestă că, prin hotărârea Curții de Apel din 30 iunie 2016 s-a admis cererea introductivă; s-a constatat insolvența debitorului SRL „Prodicom”; s-a inițiat procedura simplificată a falimentului și dizolvarea SRL „Prodicom”; s-a ridicat dreptul lui Patraș Anatolie de administrare a SRL „Prodicom”; s-a obligat debitorul să predea, în cel mult 5 zile lucrătoare, gestiunea patrimoniului către lichidator, împreună cu documentele indicate în art. 134 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței; s-a desemnat Svetlana Fanari în calitate de lichidator; s-a obligat lichidatorul să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor până la 30 august 2016, să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvență, nu mai târziu de 09 septembrie 2016, tabelul definitiv al creanțelor; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru 21 septembrie 2016, ora 12:00 în incinta Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor, 4; s-a obligat lichidatorul să efectueze notificările prevăzute de art. 35 alin. (2) și (4) din Legea insolvenței și să prezinte, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, instanței de insolvență spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare; și s-a dispus publicarea dispozitivului hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în termen de 10 zile de la data adoptării (f.d.38, 39-41).

Succesiv, la 19 decembrie 2016 lichidatorul SC „Prodicom” SRL, Svetlana Fanari a înaintat raportul final al SC „Prodicom” SRL, în proces de faliment simplificat, solicitând aprobarea raportului de lichidare și raportului financiar de lichidare; lichidarea SC „Prodicom” SRL și radierea din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor; și a considera ca fiind stinse toate datoriile SC „Prodicom” SRL. Totodată, fiind anexat bilanțul de lichidare (f.d. 89, 90-92, 93).

Colegiul reține că potrivit tabelului definitiv consolidat al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului SC „Prodicom” SRL, au fost validate creanțe de rangul III în sumă totală de 165574 de lei, creanțe de rangul V în sumă totală de 1090000 de lei și creanțe de rangul VI în sumă totală de 205311 lei (f.d. 88).

Distinct de aceasta, din conținutul raportului final al SC „Prodicom” SRL (f.d.90-92) prezentat de lichidatorul SC „Prodicom” SRL, Svetlana Fanari rezultă că, debitorul insolubil nu dispune de bunuri sau active care ar putea fi incluse în masa debitoare pentru a acoperi creanțele creditorilor, dar și pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolabilitate (f.d. 32, 34), întrucât nu dispune de surse financiare la conturile sale (f.d. 24-27), nu deține în proprietate bunuri imobile (f.d. 21) și nu are înregistrate unități de transport în proprietate (f.d. 32).

La 19 aprilie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind autorizarea introducerii acțiunii de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a SC „Prodicom” SRL, solicitând emiterea din oficiu a unei încheieri în sensul autorizării creditorului Serviciul Fiscal de Stat de a depune cerere de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere SC „Prodicom” SRL (f.d. 104-105).

În speță, aplicabile speței sânt prevederile art. 248 alin. (1) din Legea insolabilității, care statuează că, dacă în cadrul procesului sânt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Aderent, alineatul (3) al aceluiași articol prescrie că, comitetul creditorilor poate cere instanței de insolabilitate să fie autorizat a introduce acțiunea prevăzută la alin.(1) dacă administratorul insolabilității/lichidatorul a omis să formuleze acțiunea în cauză, iar răspunderea consemnată la alin.(1) amenință să se prescrie.

Astfel, legiuitorul a stabilit expres situațiile în care membrii organelor de conducere și/sau de supraveghere, precum și orice altă persoană care au contribuit la apariția stării de insolabilitate a debitorului, pot fi trași la răspundere subsidiară de către instanța de insolabilitate.

Subsecvent, sensul dispoziției art. 248 din Legea nominalizată denotă că, cererea de angajare a răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului poate fi depusă de către administratorul/lichidatorul debitorului (art. 248 alin. (1) din Legea insolabilității); comitetul creditorilor, autorizat de către instanța de insolabilitate (art. 248 alin. (3) din Legea insolabilității); sau, după caz, de reprezentantul creditorilor, care exercită funcția comitetului creditorilor (art. 60 alin.(3) din Legea insolabilității).

Distinct celor menționate, Colegiul reține că în speță nu s-a constituit comitetul creditorilor, deoarece au fost validate creanțele doar la 4 creditori, prin urmare, fiind aplicabile prevederile art. 60 alin. (3) din Legea insolabilității, potrivit cărora dacă,

din cauza numărului restrâns de creditori, instanța de insolvență nu consideră necesară constituirea unui comitet al creditorilor, atribuțiile acestuia vor fi exercitate de adunarea creditorilor sau de un reprezentant al creditorilor desemnat de adunare sau, după caz, numit de instanța de insolvență.

Totodată, din materialele cauzei reiese că, în speță, adunarea creditorilor nu a desemnat un reprezentant al creditorilor pentru exercitarea atribuțiilor comitetului creditorilor și nici instanța de insolvență nu a numit un astfel de reprezentant.

În consecință, se atestă că creditorul Serviciul Fiscal de Stat uzează de un drept care nu îi este conferit de legiuitor, or Legea indică expres subiecții care au calitate procesuală activă de a iniția procedura de atragere la răspundere subsidiară pe cei care au condus debitorul în starea de insolvență. Aceștia fiind, în principal – administratorul/lichidatorul, în subsidiar – comitetul creditorilor cu autorizarea prealabilă a instanței de insolvență, și ca subiect excepțional – reprezentantul creditorilor desemnat de adunarea creditorilor sau numit de instanța de insolvență.

La caz, instanța de recurs atestă faptul că din partea adunării creditorilor nu a fost înaintată cerere privind autorizarea introducerii cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Mai mult decât atât, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 20 aprilie 2017 (f.d.111-113), în cadrul ședinței de judecată, atât lichidatorul debitorului insolvent, cât și creditorii prezenți, cu excepția Serviciul Fiscal de Stat, nu au susținut cererea înaintată de ultimul, expunându-și opinia în sensul lipsei temeiurilor pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Prin urmare, instanța de recurs opinează că instanța de insolvență corect a conchis că majoritatea creditorilor sunt împotriva atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent, iar voința acestora fiind obligatorie pentru minoritatea creditorilor.

În această ordine de idei, Colegiul opinează că, instanța de insolvență just a conchis netemeinicia cererii Serviciului Fiscal de Stat cu privire la autorizarea introducerii acțiunii privind răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SC „Prodicom” SRL, și a conchis necesitatea aprobării bilanțului de lichidare al SC „Prodicom” SRL, cu încetarea procesului insolvenței și procedurii simplificate a falimentului în privința acesteia, cu dispunerea ca fiind considerate stinse creanțele creditorilor față de debitorul SRL „Prodicom” și cu radierea debitorului din registrul comercial ținut de Camera Înregistrări de Stat.

Din considerentele menționate și având în vedere că argumentele invocate în recurs sunt declarative și neîntemeiate, iar hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural și material, Colegiul ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat și menținerii hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 în cauza civilă la cererea lichidatorului Societății Comerciale „Prodicom” Societate cu Răspundere

Limitată cu privire la încetarea procesului de insolvabilitate și a procedurii falimentului simplificat și lichidarea Societății Comerciale „Prodicom” Societate cu Răspundere Limitată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu